

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a Független Rendőrszakszervezet (ügyintéző jogtanácsos) által képviselt I. rendű, II. rendű és III. rendű felpereseknek a ... jogtanácsos által képviselt Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Rendőr-főkapitányság alperes ellen megbízási díj iránt a Nyíregyházi Munkaügyi Bíróságon 3.M.443/2009. szám alatt megindított és másodfokon a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság 4.Mf.20.956/2010/3. számú ítéletével befejezett perében a jogerős ítélet ellen a felperesek részéről előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság 4.Mf.20.956/2010/3. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A felülvizsgálati eljárás illetékét az állam viseli.

I n d o k o l á s :

A Nyíregyházi Munkaügyi Bíróság az 3. M. 443/2009/10. számú ítéletében 2006. január 1. és 2008. április 30. közötti időre a Hszt. 50. § (1) bekezdése alapján megbízási díj jogcímén a felperesek részére - személyenként 81.135,- forint és kamata megfizetésére kötelezte az alperest, ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

Az irányadó tényállás szerint az I. és III. rendű felperesek az alperes F.-i Rendőrkapitányságán körzeti megbízottként, a II. rendű felperes pedig ugyanitt a közlekedésrendészeti alosztályon közlekedési helyszínelő és vizsgálóként teljesített szolgálatot.

A II. rendű felperes 2005. augusztus 15-én, valamint az I. és III. rendű felperesek 2008. február 18-án kelt munkaköri leírásuk szerint az abban felsoroltakon kívül a részükre meghatározott egyéb feladatokat is kötelesek voltak ellátni.

A megyei rendőr-főkapitányságok illetékességi területén szervezett, a helyi rendőrkapitányságok - önként vagy felhívásra jelentkező -

hivatásos tagjaiból álló csapatszolgálati századok tagjaként a felperesek 2006. április 1. és 2008. szeptember 30. között személyenként összesen 47 nap időtartamban vettek részt a felmerült rendőri feladat ellátásában, eleinte a REBISZ Bevetési Parancsnoksága, később a Készenléti Rendőrség Rendészeti Igazgatóságához tartozó állománnyal együtt, amellyel összefüggésben a felperesek elméleti és gyakorlati kiképzésben is részesültek. A perbeli időszakban - illetményükön felül - az alperes megfizette a felperesek részére a beosztásukkal járó, valamint a délutáni, az éjszakai és az ünnepnapokon teljesített szolgálat után járó pótlékot.

Felperesek - szolgálati panaszuik elutasítását követően - benyújtott keresetükben azt kérték, hogy a bíróság a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. törvény (Hszt.) 50. § (4) bekezdése alapján megbízási díj jogcímén 2006. április 1. és 2008. szeptember 30. közötti időre személyenként az illetményalap 100 %-ának megfelelő mértékű, 487.650,- forint megbízási díj és késedelmi kamata megfizetésére kötelezze az alperest.

A Nyíregyházi Munkaügyi Bíróság 3. M. 443/2009/10. számú, a keresetnek részben helyt adó ítéletében elfogadta a felperesek azon érvelését, miszerint nem tartozott a kinevezésük szerinti szolgálati beosztásuk körébe a speciális csapaterős szolgálat. Ennek során ugyanis az átlagos rendőri tevékenységet meghaladó igénybevételnek, szélsőséges veszélynek voltak kitéve, esetenként folyamatosan 10-12, illetve 16 órán át kellett szolgálatot teljesíteniük.

A munkaügyi bíróság álláspontja szerint azonban az illetményalap 100%-a csak abban az esetben illette volna meg a felpereseket, ha a csapaterős tevékenységet az egész hónap folyamán ellátták volna, ezért - az illetményalap egy munkanapra eső összegének alapulvételével - a perbeli időszakban tényleges csapatszolgálati feladatokkal eltöltött, a felek által nem vitatott 47 nap tekintetében kötelezte az alperest a megbízási díj megfizetésére.

A felperesek fellebbezése a keresetet elutasító részében amiatt támadta az elsőfokú ítéletet, mert álláspontjuk szerint a megbízási díj, mint a Hszt. 50. §-nak rendelkezései szerinti havidíj, a csapatszolgálati századok tagjaként - a speciális képzettséget és fokozott veszélyt jelentő feladatellátásra figyelemmel - a perbeli időszakban minden hónapban egészében megillette őket, a törvénnyel ellentétes ezért annak egyes napokra történt lebontása. Teljes hónapban csak eredeti beosztásuk ellátása alól való mentesítésük esetén láthattak volna el csapaterős tevékenységet, ebben az esetben viszont nemcsak az illetményalap 25-100%-ára, hanem a magasabb beosztás illetmény-különbözetére is jogosultak lettek

volna.

A munkaügyi bíróság ítélete ellen benyújtott fellebbezésében az alperes az elsőfokú ítélet megváltoztatását, és a kereset jogalap hiányában való teljes elutasítását kérte.

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság a 4. Mf.20.956/2010/3. számú jogerős ítéletében akként foglalt állást, hogy a felperesek a csapatszolgálati tevékenységet több társukkal együtt, szolgálati beosztásukhoz tartozó feladatként látták el. Érvelése szerint a perbeli időszakban a csapatszolgálatra igénybe vett idő nagyobb részét a felperesek felkészüléssel, utazással, illetve készenlétben töltötték, a munkakörükkel járó halaszthatatlan feladataikat ekkor mások vették át, és a kinevezésük szerinti beosztásukból adódó egyéb munkájuk ellátása - emiatt - túlszolgálat teljesítését nem igényelte. A másodfokú bíróság ezért a Legfelsőbb Bíróság BH2010.47. számú eseti döntésére utalva a munkaügyi bíróság ítéletét megváltoztatta, és a felperesek keresetét elutasította.

A jogerős ítélet ellen benyújtott felülvizsgálati kérelmükben a felperesek annak hatályon kívül helyezését és a keresetüknek helyt adó ítélet hozatalát kérték.

Álláspontjuk szerint mivel nem a megyei, hanem a városi rendőrkapitányság állományában teljesítettek szolgálatot, ezért kötelezettségeket a Csapatszolgálati Szabályzat 5. pontja nem állapíthatott meg a részükre.

Hivatkoztak arra is, hogy a munkaköri leírásnak az adott beosztás ellátása során felmerülő szokásos, visszatérő, jellemző feladatokat kell tartalmaznia, amelynek során a váratlan helyzetekre is figyelemmel kell lenni. A beosztástól eltérő feladatok eseti elvégzésére a hivatásos állomány tagja csak kivételesen utasítható, ezért a munkaköri leírás „egyéb kötelező” feladatok ellátására utaló kitétele nem teremthet alapot a munkáltató részére arra, hogy ezzel visszaélve kitágítsa az ellátandó feladatok körét.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274.§ (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott az alábbiak szerint.

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (Rtv.) 1. § (1) bekezdése értelmében a Magyar Köztársaság Rendőrségének feladata a közbiztonság és a belső rend védelme. A 11.§ (1) bekezdése szerint pedig a rendőr köteles a szolgálati beosztásában meghatározott

feladatait a törvényes előírásoknak megfelelően teljesíteni, az előljárója utasításainak - az e törvényben foglaltak figyelembevételével - engedelmeskedni, a közbiztonságot és a belső rendet, ha kell, élete kockáztatásával is megvédeni.

A csapatszolgálati századokat 1998-ban állították fel az országos rendőrfőkapitánynak a Magyar Köztársaság Rendőrségének Csapaterős Szolgálati Szabályzata kiadásáról szóló 11/1998.(VI.23.) ORFK utasítása (Csapatszolgálati Szabályzat) alapján a 4/1998.(VII.31.) ORFK együttes intézkedéssel. Amennyiben a felmerült rendőri feladat a személyi állomány összevonása és kötelékbe szerzése útján - csapaterő alkalmazásával - biztosítható, a csapatszolgálati század szükség szerint biztosítja a feladat végrehajtását.

A csapaterő alkalmazása az Rtv. 58. §-a, a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 3/1995.(III.1.) BM rendelet 67. §-a, illetve a 2008. január 1-től hatályos 62/2007.(XII.23.) IRM rendelet 73. §-a szerint nem az általános rendőri feladattól eltérő szolgálati feladat, hanem annak teljesítése során alkalmazható kényszerítő eszköz (ugyanúgy, mint a testi kényszer, a bilincs, a szolgálati kutya alkalmazása, útzár, a lőfegyver használat, a tömegoszlatás stb.). Csapaterő alkalmazása esetén a rendőrség a személyi állomány összevonása és kötelékbe szervezése, ennek egyszemélyi parancsnoki vezetés alá helyezése, továbbá sajátos taktikai szabályok alkalmazása útján biztosítja a feladat végrehajtását. Az Rtv. 58. §-ához fűzött miniszteri indokolás szerint „a tömeggel, csoporttal szemben az egyéni fellépés hatástalan, sőt kisebb rendőri erő is tehetetlen lehet, ezért, ha a közbiztonság védelme másként nem biztosítható, a rendőrség csapaterőben lép fel. Bizonyos rendőri feladatok teljesítése csapaterő alkalmazása nélkül nem képzelhető el, így különösen a nagy területen történő helyszínbiztosítás, eltévedt gyermek felkutatása, rendezvénybiztosítás stb. A csapaterőben történő fellépés sajátos vonása, hogy a rendőr nem egyéni elhatározás, hanem a parancsnoki utasítás szerint jár el, amely meghatározza az intézkedés típusát és az alkalmazható kényszerítő eszközök körét”. A csapaterő alkalmazásának lényege tehát, hogy a rendőri állomány együttesen lép fel. A csapatszolgálati feladat azoknak a rendőrség hatáskörébe tartozó bűnmegelőzési, bűnüldözési, államigazgatási és rendészeti feladatoknak vagy egyes eljárási cselekményeknek az összefoglaló megnevezése, amelyek a személyi állomány összevonását, kötelékbe szervezését, egyszemélyi parancsnoki vezetés alá helyezését és sajátos eljárások alkalmazását teszi szükségessé (Csapatszolgálati Szabályzat 2. pont).

A megyei rendőr-főkapitányságok mellett szervezett csapatszolgálati századok az illetékeségi területükön működő helyi rendőrkapitányságok hivatásos állománya közül önként vagy felhívásra jelentkezőkből állnak. A Szabályzat személyi hatálya

kiterjed a rendőrség központi, területi, helyi, valamint az egyes feladatokra létrehozott más rendőri szervekre. Előírásait a rendőrök csapaterőben történő alkalmazása, a csapattervékenységek és rendőri műveletek előkészítése és végrehajtása során alkalmazni kell. A felperesek ezért a Csapatszolgálati Szabályzat 5. pontjában írtak alapján tévesen következtettek arra, hogy a rendőrfőkapitányságok szervezésében, azok irányítása alatt működő csapatszolgálati tevékenység szabályzatának rendelkezései esetükben nem alkalmazhatóak.

A szolgálati viszony a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. törvény (Hszt.) 3. § (1) bekezdése értelmében az állam és a hivatásos állomány tagja között létrejött különleges közszolgálati jogviszony. A felpereseknek a szolgálatteljesítésük során nemcsak a munkaköri leírás szerint, hanem a munkáltató rendelkezése alapján a beosztáshoz tartozó, de a munkaköri leírásban konkrétan nem nevesített feladatokat is végre kellett hajtaniuk (Hszt. 3. § (2) bekezdés, Hszt. 68. § (1) bekezdés a) pont, Hszt. 69. § (1) bekezdés), továbbá a munkaköri leírásukban foglaltakon túlmenően, illetve attól függetlenül is el kellett látniuk azokat a szolgálati feladatokat, amelyeket a rendőri szervekre kötelezően alkalmazandó jogszabályok és utasítások meghatároznak.

A perbeli időszakban több olyan egymást követő hónap is volt, amikor a felpereseknek a század kötelékbe szervezetten szervezhető tagjaként nem kellett szolgálatot teljesíteniük, berendelésükre csak esetenként, átlagban havi néhány nap időtartamban került sor. Helytállón utalt a jogerős ítélet arra is, hogy a csapatszolgálati feladatokkal töltött napok döntő része felkészüléssel, illetve készenlétben való várakozással telt el.

A perbeli esetben a Hszt. 50. §-a szerinti megbízás szabályai nem álltak fenn, mert a felpereseket ideiglenesen megüresedett szolgálati beosztás ellátásával, a szolgálati beosztás ellátásában tartósan akadályozott személy helyettesítésével, továbbá a hivatásos állomány tagjának szolgálati beosztásához nem tartozó feladatkör ellátásával nem bízták meg. A csapaterő alkalmazása nem az eredeti beosztásától függetlenül, annak ellátása mellett, hanem annak részeként, a rendőrség személyi állománya szervezett összevonásának következményeként valósult meg. A kifejtettek szerint a felperesek alaptalanul hivatkoztak a konkrét feladatellátásnak a munkaköri leírás „jellegétől” való visszaélésszerű eltérésre is. Arra pedig - amelyre a jogerős ítélet helytállón utalt -, a felperesek sem hivatkoztak, hogy a csapatszolgálati feladataik miatt a kinevezésük szerinti szolgálatteljesítésüket illetően túlszolgálatra kényszerültek.

Fent kifejtettekre figyelemmel a Legfelsőbb Bíróság a Pp. 275. §

(3) bekezdésében foglaltak alkalmazásával a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta.

A felülvizsgálati eljárásban az alperesnek perköltség iránti igénye nem volt, ezért a Legfelsőbb Bíróság e körben a döntést mellőzte. A 73/2009.(XII.22.) IRM rendelet szerint a munkavállalói költségkedvezményben részesült felpereseket terhelő illetéket a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam viseli.

Budapest, 2011. november 30.

Dr. Tálné dr. Molnár Erika s.k. tanács elnöke, előadó bíró, dr. Stark Marianna s.k. bíró, Dr. Földényi Gyuláné s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:

bírósági tisztviselő